T.C.
MAMAK BELEDİYE BAŞKANLIĞI

TEMİZLİK İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

EVSEL KATI ATIK TARİFE RAPORU
2025

İçindekiler

1. GİRİŞ 2
1.1. Amaç 3
1.2. Kapsam ve Uyum Süreci 3
2.TARİFE HESAPLAMA İLKELERİ 4
3.HİZMET KAPSAMI 5
4.TAM MALİYET HESABI 6
4.1. Direkt Personel Maliyeti 6
4.2. Sabit Varlıkların Maliyeti 6
4.3.Toplam Sistem Maliyeti 9
4.4.Özkaynak Getirisi 9
5.TARİFELERİN BELİRLENMESİ 11
5.1 Ortalama Maliyet 11
6.FATURALAMA VE MUHASEBELEŞTİRME 12
6.1 Faturalama İlkeleri 12
6.2 Muhasebeleştirme 13
7.VATANDAŞIN BİLGİLENDİRİLMESİ 13
8.SONUÇ 13
8.1.Konutlar İçin Evsel Katı Atık Miktarına Göre Tarife Tutarı 13
8.2. Alternatif Hesaplama 14

EVSEL KATI ATIK TARİFE RAPORU

1. GİRİŞ

Mamak İlçesi, yerleşik nüfusu 682279 kişi* ile Türkiye'nin en kalabalık İlçelerinden biridir. Başkent Ankara'nın siyasal, kamusal ve sosyo-ekonomik, kültürel kuruluşlarının en önemlilerini içinde bulunduran İlçesi konumundadır. 1970'lerden başlayarak 1990'lı yıllara kadar başlayan yoğun göç dalgası neticesinde, artık Mamak'ın yüzde 90'ı gecekondulardan oluşmuştur. Kendi sorunlarını çözmek üzere atılan ilk adımla da, 1983 yılında Mamak, Çankaya ilçesinden ayrılarak ilçe haline gelir. 1984 yılında ilk belediye seçimleri yapılır. Bu tarihten itibaren başlayan şehirleşme ve imar hareketleri, son 1999 yılından itibaren daha da hız kazanır. 2008 yılından itibaren de Kutludüğün ve Bayındır beldelerinin ilçeye katılması ile bugün 64 mahalleden oluşan ilçe, 28.922 hektarlık bir mücavir alana sahip olup, başkent Ankara'nın modern, yaşanabilir bir ilçesi olma yolunda emin ve kararlı adımlarla ilerlemektedir.

Mamak İlçesinde **ortalama toplanan evsel katı atık miktarı 199.734,35 ton/yıl'dır.****. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununca evsel katı atıklar, Mamak Belediyesi tarafından Mamak'ta bulunan Büyükşehir Belediyesi'ne ait düzenli depolama alanlarına taşınmaktadır. Ayrıca 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmelikler gereği, İlçe sınırlarındaki konut, işyeri, üniversiteler, kamu kurumları vb. yerlerden ortaya çıkan ambalaj atıkları (cam, metal, plastik, kağıt-karton, kompozit), tekstil atıkları ve bitkisel atık yağlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca lisanslı firmalar aracılığıyla kaynağından ayrı bir şekilde toplattırılarak geri dönüşüme kazandırılmaktadır. Belediye koordinasyonu ile geri kazanılabilir atıklar kaynağında ayrı bir şekilde toplanarak belgelendirilmekte ve yeni ürünler elde etmek üzere ilgili sanayi kuruluşlarına sevk edilmektedir.

* Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2023.
** Kaynak: Mamak Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü,2024.

1.1. Amaç

Bu evsel katı atık tarife raporu; **doğal kaynakların, çevre ve insan sağlığının korunabilmesi ve kirlenmenin önlenmesi için evsel katı atık yönetimi hizmetinin sürdürebilirliğini devam ettirecek bedellerin hizmeti alanlardan karşılanması ve** 27.10.2010 tarih, 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "**Atıksu Altyapı Ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmeliği'nin" 23/1 maddesinde** yer alan "*2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesinde belirlenen idarelerce ve belediye meclisince atıksu ve evsel katı atık tarife ücretleri kararı alınmadan önce halkın önerilen tarifeler ve esasları hakkında bilgilendirilmesi, görüş ve önerilerinin alınması maksadıyla ücretlerin hangi esaslar çerçevesinde belirlendiğini, hangi ana maliyet kalemlerinin dikkate alındığını, geçmiş yıllardaki maliyetleri, planlanan yatırım programını ve önerilen tarifeleri içerecek bir rapor hazırlanır.*" **gereğince hazırlanmıştır.**

Bu rapor, 2872 Sayılı Çevre Kanunu hükümleri, *Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte*(EK-1) yer alan düzenlemeler ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan *Evsel Katı Atık Tariflerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz*(EK-2) dikkate alınarak, Mamak Belediye Başkanlığı adına Temizlik İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

1.2. Kapsam ve Uyum Süreci

Kapsam: yatırımlara,
b) Atıksu sistemlerinin işletmesi, bakım ve onarımına,
c) Arıtma çamuru bertarafına veya geri kazanılmasına,
ç) *Evsel katı atıklar için toplama, taşıma,* aktarma, geri kazanım (kompost, yakma) ve bertaraf tesisleri kurulması, işletilmesi, kapatılması ve kapatma sonrası izlenmesi ve bakımına, ait tam maliyet esaslı tarifelerin belirlenmesinde uyulacak usul ve esasları kapsar." denilmektedir.

Atıksu Altyapı Ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmeliği'nin 2.Maddesinde;
"a) Kentsel veya endüstriyel atıksuların toplanması, arıtılması, deşarjı veya geri kazanımı ve ıslahına ilişkin
Uyum Süreci:
Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmeliği'nin Uyum Süreci başlıklı GEÇİCİ MADDE 1 – (**Değişik:RG-2/2/2019-30674)**'de; "*(1) 26/10/2011 tarihi itibarıyla bu Yönetmeliğe, tarife belirleme, abonelik, sözleşme, teknik alt yapı eksiklikleri ile kendi*

aralarında maliyet ve bölüşüm hesabı yapmayanlar da dahil olmak üzere, uyum sağlayamamış olan atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri, ***(Değişik ibare:RG-14/3/2024-32489)*** ***31/12/2024 tarihine kadar*** *bu Yönetmeliğe uyum sağlamakla yükümlüdürler.*" denilmektedir.

2.TARİFE HESAPLAMA İLKELERİ

"*Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik*" gereği; evsel katı atıkların toplanması ve taşınması için harcanan para Çevre Temizlik Vergilerinden gelen gelirle sağlanamadığından aradaki farkın Çevre Kanunu'nun 3.Maddesinin (g) bendindeki "*kirleten öder prensibine*" göre hizmet alan gerçek ve tüzel kişilerden su faturaları ile toplanması gerekmektedir.

Tarife Terimi: evsel katı atık idaresinin, evsel katı atık ile ilgili verdiği tüm hizmetler karşılığında ortaya çıkan toplam sistem maliyetinin bu hizmetlerden yararlanan atık üreticilerine yansıtılmasına yönelik yöntemi ve bu yöntemle hesaplanmış ücretler listesini ifade etmektedir.

Toplam Sistem Maliyeti: Yatırımın finansal maliyetini, sistemin işletilmesi ve bakımını, sabit varlıkların amortismanını, yönetim ve izleme giderlerini, vergileri, kamulaştırmayı ve sistemin finansal sürdürülebilirliğini sağlayacak özkaynak getirisini de içeren toplam değerdir.

Toplam Sistem Maliyeti = Evsel Katı Atık Hizmetleri Maliyeti + Özkaynak Getirisi

Tam maliyet belirlenmesinde mükerrer hesaplama olmaması için; 2462 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesi hükmünce alınan ***çevre temizlik vergisi ve ihale gelirleri toplam sistem maliyetinden çıkartılmalıdır****.*

Tarife hesaplamasında izlenecek adımlar şunlardır:

1-) Hizmetin kapsamının tanımlanması,
2-) Tanımlanan hizmetin sağlanması için tam maliyetin hesaplanması,
3-) Özkaynak getirisinin hesaplanması,
4-) Ortalama maliyetin hesaplanması,
5-) Toplam sistem maliyetinin farklı abone gruplarına dağıtılması,
6-) Faturalama için bir tarife yapısı ve türü seçilmesi.

3.HİZMET KAPSAMI

Mamak Belediyesinin evsel katı atık yönetim sistemine ait akış şeması Şekil 1'de gösterilmiştir.

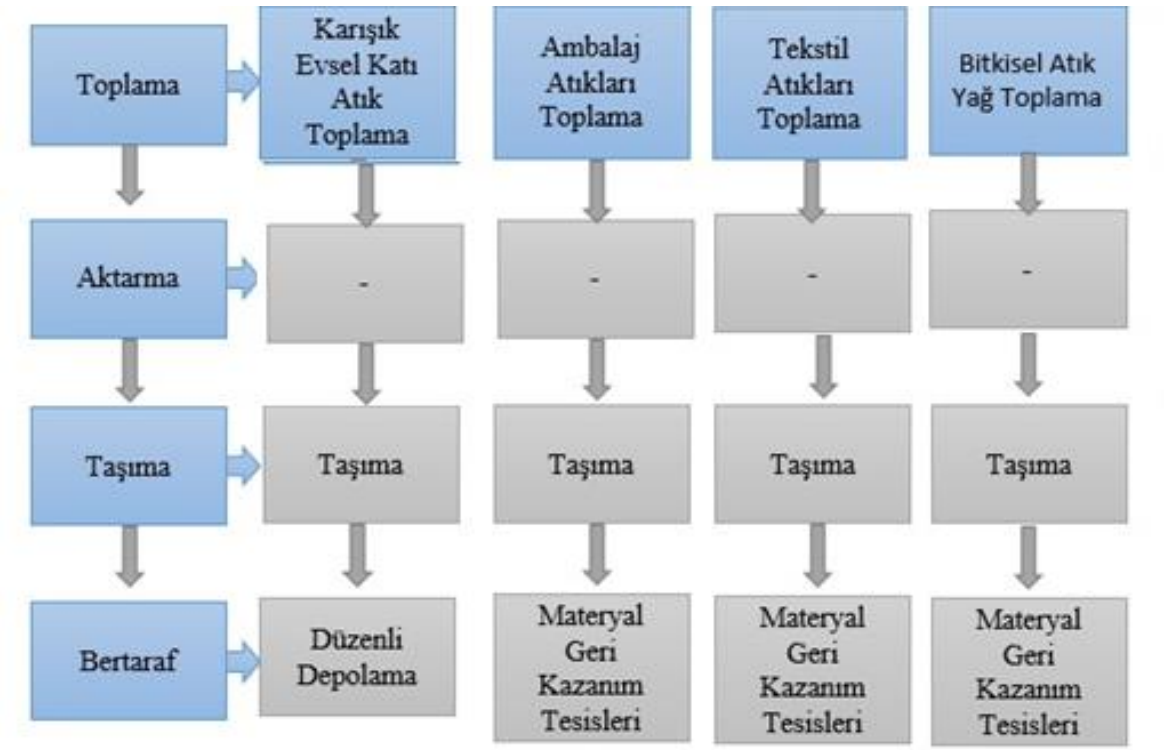

Şekil 1. Mamak Belediyesi Evsel Katı Atık Yönetim Sistemi Genel Akış Şeması

Toplama: Atıkların çeşitli atık üreticilerinden (konutlar, kamu, ticari kuruluşlar ve sanayi kuruluşları) toplanarak, varsa aktarma istasyonlarına yoksa bertaraf tesislerine taşınması.
Bertaraf: Evsel katı atıkların düzenli depolanması, yakılması, kompostlanması. Geri kazanılabilir atıkların ise geri kazanım tesisine gönderilmesi.

Ambalaj, Tekstil Atıkları ve Bitkisel Atık Yağların Kaynağında Ayrı Toplanması, Ayrıştırılması, Taşınması ve Geri Dönüştürülmesi İşi ihaleye verilmiş olup, bu işten Belediyeye gelir elde edilmiştir. Firmalar tarafından ambalaj ve tekstil atık üreticileri, 1.Sınıf Atık Getirme Merkezleri, mobil atık getirme merkezleri ve konteyner/kumbaralar aracılığıyla kaynağında ayrı bir şekilde toplanmaktadır. Toplanan atıklar toplama ayırma tesislerine götürülerek cinslerine göre ayrılmakta ve ayrılan atıklar da ilgili geri kazanım tesislerine gönderilmektedir.
İlçemizdeki bitkisel atık yağlar ile ilgili olarak; bitkisel atık yağ üreten işyerleri atık yağları kaynağında ayrı bir şekilde biriktirerek sözleşme imzaladıkları çevre lisanslı firmalara

vermeleri konusunda bilgilendirmekte ve denetlenmektedir. Ayrıca Belediyemizce 1.Sınıf Atık Getirme Merkezi ve Mobil Atık Getirme Merkezilerinde biriktirme noktaları oluşturularak, bitkisel atık yağların çevre lisanslı firma tarafından düzenli olarak toplanması sağlanmaktadır. Toplama noktalarında kullanılan biriktirme ekipmanları firma tarafından bedelsiz olarak karşılanmaktadır.

4.TAM MALİYET HESABI

Evsel katı atık hizmetlerinin tam maliyeti; malzeme, yakıt, elektrik, doğalgaz, su, internet, telefon, sabit varlıklar ve personel kullanımından doğan maliyetlerin yanı sıra hizmetin sağlanması sırasında ortaya çıkan diğer maliyetleri de kapsamaktadır.

4.1. Direkt Personel Maliyeti

Mamak Belediyesi Evsel Katı Atık Yönetim Sistemi doğrultusunda; Temizlik İşleri Müdürlüğü'nde karışık evsel katı atık toplama, taşıma işini yapan, Müdürlükte atık yönetimi ile ilgili koordinasyon vb. faaliyetleri yürüten/yöneten personelin giderleri direkt personel giderleri olup, Tablo 1'de yer almaktadır.

Ambalaj atıkları, tekstil atıkları ve bitkisel atık yağların toplanması ve taşınması işlerinde çalışan personel, Belediyenin personeli olmadığı için direkt personel giderleri içerisinde yer almamaktadır.

Tablo 1. Direkt Personel Maliyeti

Personel	2024 Yılı Maliyet (TL)
Temizlik İşleri Müdürlüğü / Memur	7.236.451,15
Temizlik İşleri Müdürlüğü / Kadrolu İşçi	5.601.062,80
Temizlik İşleri Müdürlüğü / Personel Limited Şirketi	219.904.728,12
Temizlik İşleri Müdürlüğü / MABEL A.Ş.	31.250.069,20
Toplam	**263.992.311,27 TL**

4.2. Sabit Varlıkların Maliyeti

Sabit varlıkların maliyeti hesaplanırken; evsel katı atık toplama hizmetinde kullanılan sabit varlıklar(konteyner ve araçlar) ile atıkların kaynağında ayrı toplanmasında kullanılan sabit varlıklar(konteyner) göz önünde bulundurulmuştur.

Ambalaj atığı, tekstil atığı ve bitkisel atık yağ toplama araçları Belediyemizle sözleşmeli lisanslı firmalara ait olduğu için hesaplamalara katılmamış olup, kullanılan atık biriktirme ekipmanlarının Belediyemiz ile sözleşmeli lisanslı firmalar ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı hibesi ile karşılanan maliyetler de hesaplamalara katılmamıştır.

Evsel Katı Atık Toplama Hizmetleri Mevcut Sabit Varlıkların Maliyeti

Mamak Belediyesi Evsel Katı Atık Yönetim Sistemi atık toplama hizmetleri kapsamında, 2024 yılında satın alınan konteyner/kumbara ile mobil atık getirme merkezlerindeki mevcut tambur sistemlerinin geliştirilmesi/güçlendirilmesi maliyetleri Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. 2024 Yılı Sabit Varlıkların Değeri

Müdürlük	Varlıklar	Miktar (adet)	Birim Fiyat (TL)	Satın Alma Maliyeti (TL)
Temizlik İşleri Müdürlüğü	770 lt Çöp Konteyneri	87	8.568,00	745.416,00
	770 lt Çöp Konteyneri	83	8.988,00	746.004,00
			TOPLAM	**1.491.420,00 TL**

Evsel Katı Atık Toplama Hizmetleri Sabit Varlıkların Amortisman Maliyeti

Tablo 3. 2019 Yılı Sonrası Sabit Varlıkların(Konteynerlerin ve Mobil Atık Getirme Merkezlerinin) Değerleri ve Amortisman Maliyetleri

Konteynerler	Miktar (adet) (1)	Yaş (Yıl) (2)	Birim Fiyat (TL) (3)	Satın Alma Maliyeti (TL) (4)=(1)x(3)	Kullanım Ömrü (yıl) (5)	Yıllık Amortisman (6)=(4)/(5)	Kalan Değer (7)=(2)x(6)	Kalan Ömür (yıl) (5)-(2)
770 lt Galvanizli Çöp Konteyneri	2000	5	1.050,2	2.100.400,00	5	420.080,00	2.100.400,00	0
	3590	5	1196,52	4.295.506,80	5	859.101,36	3.436.405,44	0
	75	4	1.886,82	141.511,50	5	28.302,30	113.209,2	1
	110	4	2.045,00	224.950,00	5	44.990,00	179.960,00	1
	110	4	2.410,00	265.100,00	5	53.020,00	212,080,00	1
	55	3	3.740,00	205.700,00	5	41.140,00	123.420,00	2
	85	2	5.970,00	507.450,00	5	101.490,00	202.980,00	3
	60	2	7.740,00	464.400,00	5	92.880,00	185.760,00	3
	110	2	4.602,00	506.220,00	5	101.244,00	202.488,00	3
	110	3	3.650,00	401.500,00	5	80.300,00	240.900,00	2
	87	1	8.568,00	745.416,00	5	149.083,2	149.083,2	4

	83	1	8.988,00	746.004,00	5	149.200,8	149.200,8	4
3000 lt Kancalı Tek Kapak Pedallı Yerüstü Konteyner	15	3	19.400,00	291.000,00	5	58.200,00	174.600,00	2
Toplam				10.895.158,30		2.179.031,66	7.258.406,64	

Tablo 4. 2010 Yılı Sonrası Sabit Varlıkların(Araçların) Değerleri ve Amortisman Maliyetleri

Atık Toplama Araçları	Miktar (adet) (1)	Yaş (Yıl) (2)	Birim Fiyat (TL) (3)	Satın Alma Maliyeti (TL) (4)=(1)x(3)	Kullanım Ömrü (5)	Yıllık Amortisman (6)=(4)/(5)	Kalan Değer (7)=(2)x(6)	Kalan Ömür (yıl)
Kamyonet(Çift Kabinli)	3	13	42.211,00	126.633,00	10	12.663,30	164.622,90	0
Hidrolik sıkıştırmalı üstten vinçli çöp kamyonu	6	13	129.311,00	775.866,00	10	77.586,60	1.008.625,80	0
Çöp kamyonu	18	13	129.311,00	2.327.598,00	10	232.759,80	3.025.877,40	0
Yol süpürme aracı	2	10	193.030,00	386.060,00	10	38.606,00	386.060,00	0
Çöp kamyonu	2	10	191.802,00	383.604,00	10	38.360,40	383.604,00	0
Özel Amaçlı 13+1 Çöp Kamyonu	9	6	486.042,00	4.374.378,00	10	437.437,80	2.624.626,80	4
Özel Amaçlı 7+1 Çöp Kamyonu	3	6	278.598,00	835.794,00	10	83.579,40	501.476,40	4
Yol Süpürme Aracı	3	6	645.047,00	1.935.141,00	10	193.514,10	1.161.084,60	4
Tek Kabin Kamyonet Çöp Taksi	2	5	198.240,00	396.480,00	10	39.648,00	198.240,00	5
Konteyner Yıkama Aracı(Büyük)	2	6	644.870,00	1.289.740,00	10	128.974,00	773.844,00	4
Konteyner Yıkama Aracı(Küçük)	1	6	204.022,00	204.022,00	10	20.402,20	122.413,20	4
Hidrolik Sıkıştırmalı Vinçli Çöp Kamyonu(13,5+2,4 m3)	1	10	323.320,00	323.320,00	10	32.332,00	323.320,00	0
Hidrolik Sıkıştırmalı Vinçli Çöp Kamyonu(17+5 m3)	1	10	378.780,00	378.780,00	10	37.878,00	378.780,00	0
Özel Amaçlı Vinç	1	6	253.700,00	253.700,00	10	25.370,00	152.220,00	4
Kamyon Su Tankeri	1	6	458.961,00	458.961,00	10	45.896,10	275.376,60	4
Kapalı Kamyonet	1	6	102.011,00	102.011,00	10	10.201,10	61.206,60	4
Yol Süpürme Aracı	1	10	283.225,00	283.225,00	10	28.322,50	283.225,00	0
Yol Süpürme Aracı Mnoblok	2	13	267.830,00	535.660,00	10	53.566,00	696.358,00	0
Mini Yol Süpürme Aracı	1	6	102.660,00	102.660,00	10	10.266,00	61.596,00	4
Araç Toplam	**60**			**15.473.633,00**		**1.547.363,30**	**12.582.557,30**	

Tablo 5. Sabit Varlıkların Amortismanı

Varlıklar	Maliyet(TL)
Konteynerler vb.	2.179.031,66
Araçlar	1.547.363,30
Toplam	**3.726.394,96**

4.3.Toplam Sistem Maliyeti

Tablo 6. Mamak Belediyesi 2024 Yılı Direkt ve Dolaylı Maliyetler

MALİYET KALEMLERİ		Toplam Tutar (TL/yıl)
Direkt Maliyetler	Sabit Varlıkların Giderleri	1.491.420,00
	Sabit Varlıkların Amortismanı	3.726.394,96
	Memur -işçi maaş, emekli ve kıdem tazminatı giderleri	281.930.750,57
	Akaryakıt	35.784.000,00
	Madeni Yağ	1.809.600,00
	Bakım-Onarım	13.340.000,00
	Araç Sigorta	1.380.899,68
	Araç-Egzoz Muayene	142.854,00
Dolaylı Maliyetler	Su	837.575,35
	Doğalgaz	235.039,92
	Telefon-internet	1.566.976,76
	Elektrik	3.447.947,38
Direkt ve Dolaylı Maliyetler Toplamı		**345.693.458,62 TL**

4.4.Özkaynak Getirisi

İlgili kılavuzda belirtildiği üzere;

- Gelecekteki yatırım programlarını uygulamak,
- Nakit akışını olumsuz etkileyecek beklenmeyen durumları engellemek,

- Özkaynakların diğer kamusal amaçlar yerine evsel katı atık hizmeti için kullanılmasından doğan fırsat maliyetini karşılayacak bir fon yaratmak amacıyla özkaynak getirisi toplam sistem maliyetine eklenmelidir.

Özkaynak getirisi hesaplanırken; 27.11.2024 tarih ve 32735 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 574 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre 2024 yılı için % 43,93 olan yeniden değerleme oranı dikkate alınmıştır.

Özkaynak Getirisi= (Direkt Ve Dolaylı Maliyetler) x (Yeniden Değerleme Oranı)

Ancak maliyetlerin çok yüksek olması ve belirlenecek tarife tutarının kılavuzda da denildiği gibi makul bir ücret olması amacıyla hesaplamada özkaynak getirisi eklenmemiştir.

Tablo 7. 2024 Yılı Toplam Sistem Maliyeti

Maliyet Kalemleri	Tutar (TL/yıl)
Direkt ve Dolaylı Maliyetler Toplamı	**345.693.458,62 TL**
Özkaynak Getirisi(%43,93)	0
Kurumlar Vergisi	0
Toplam Sistem Maliyeti	**345.693.458,62 TL**

<u>Çevre Temizlik Vergisi Hesabı</u>:

2024 Yılı Mali Hizmetler Müdürlüğü Çevre Temizlik Vergisi Gelirleri:

Toplam ÇTV = Konut ÇTV Payı+İşyeri ÇTV

= 50.385.394,89 TL/yıl + 11.262.213,61 TL/yıl

Toplam ÇTV= **61.647.608,5 TL/yıl**

Tablo 8. Mamak Belediyesi 2024 Yılı Gelirleri

Gelirler	Toplam Tutar (TL/yıl)
Çevre Temizlik Vergisi Gelirleri Toplamı	61.647.608,50
Ambalaj, Tekstil ve Bitkisel Atık Yağ İhale Gelirleri	3.025.200,00
GELİRLER TOPLAMI	**64.672.808,50 TL**

Net Toplam Sistem Maliyet Hesabı:

Tablo 9. Mamak Belediyesi 2024 Yılı Net Toplam Sistem Maliyeti

Net Toplam Sistem Maliyeti	Tutar (TL/yıl)
Toplam Sistem Maliyeti	**345.693.458,62**
Gelirler(-)	**64.672.808,50**
Net Toplam Sistem Maliyeti	**281.020.650,12**

Hem bu verilere hem de Temizlik İşleri Müdürlüğü görüşüne göre evsel katı atıkların %45'i konutlardan, % 55'i ise işyeri faaliyeti görülen yerlerden toplandığı anlaşılmıştır.

5.TARİFELERİN BELİRLENMESİ

Bu raporda tarifeler belirlenirken; kirleten öder ilkesinin yanı sıra ekonomik verimlilik ilkesi ve tam maliyet geri kazanımı ilkesi de hesaba katılacaktır. Ayrıca evsel katı atık tarife hesaplaması ve ücret saptanmasının uygulanabilir olmasına ve atık üreticisi için anlaşılabilir olmasına dikkat edilecektir.

5.1 Ortalama Maliyet

Ortalama maliyet atık üreticileri için tarife hesaplarken bir başlangıç değeri olarak kullanılır. Aynı zamanda, ortalama maliyetin amacı atık üreticisi gruplarına yansıtılan maliyeti ve kirleten öder prensibinin uygulandığını kontrol etmektir. Yani her bir atık üreticisine yansıtılan maliyet ortalama maliyet ile karşılaştırıldığında makul sınırlar içinde olmalıdır. Bu durumun kanıtlanması dolaylı olarak kirleten öder prensibinin tarifelere yansıtılmış olduğunu göstermektedir.

Ortalama Maliyet: Toplam Sistem Maliyeti/Teknik Gösterge

Tablo 10. Ortalama Maliyet

Maliyetler	TOPLAM
Net Toplam Sistem Maliyeti (TL/yıl)	**281.020.650,12**
Teknik Gösterge (Ton/yıl)	**199.734,35**
ORTALAMA MALİYET (TL/ton)	**1406,97**

Ortalama maliyet 1406,97 TL/ton'dur. Hesaplamada teknik gösterge olarak, Mamak Belediyesi Evsel Katı Atık Sistemi için 2024 yılında ilçede toplanan atık miktarı kullanılmıştır.
Ankara Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğü verilerine göre; 2024 yılı Mamak Belediyesi sınırları dahilindeki su abone verileri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 11. Mamak Belediyesi Sınırları Dahilindeki Su Abone Verileri

Mamak Belediyesi Sınırları Dahilindeki Su Abone Sayıları Ve Tüketim Verileri		
Abone Türü	**Abone Sayısı(adet)**	**Tüketim Miktarı(m^3/yıl)**
Konut	225.507	2.323.402,67
Konut Dışı-İşyeri	7.835	139.548,33

Tablo 12. Konut Ve Konut Dışı Yerler İçin Tarifeye Esas Toplam Tutar

Abone Türü	Atık Miktarı (ton/yıl) (1)	Evsel Katı Atık Miktarlarının Payı(%) (2)	Toplam Sistem Maliyeti(TL/yıl) (3)	Gelir (TL/yıl) (4)	Tarifeye Esas Toplam Tutar(TL/yıl) (5)=(3)-(4)
Konut	89.880,46	45	155.562.056,4	29.102.763,83	126.459.292,6
Konut Dışı	109.853,90	55	190.131.402,2	35.570.044,68	154.561.357,6
Toplam	**199.734,35**	**100**	**345.693.458,62**	**64.672.808,50**	**281.020.650,12**

6.FATURALAMA VE MUHASEBELEŞTİRME

6.1 Faturalama İlkeleri

Atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılır. Faturalamada aşağıdaki ilkeler dikkate alınmalıdır:

- Faturada her bir hizmetin ücreti ayrı ayrı gösterilmelidir,
- Fatura katı atık üreticisine/aboneye mahsus tüm gerekli bilgileri içermelidir(isim, adres, atık üreticisi/abone numarası vb.),
- Faturada düzenleme tarihi ve son ödeme tarihi bulunmalıdır,
- Faturanın nasıl ödenebileceği ile ilgili bilgiler faturada belirtilmelidir,
- Fatura, her bir hizmet için her tarife türü için gerekli bilgiyi sağlamalıdır.

6.2 Muhasebeleştirme

Katı atık idareleri tam maliyetlerini hesaplayabilmek için gelir ve giderlerini tahakkuk esaslı muhasebeleştirmeleri ve bütçelerini tahakkuk esasına uygun olarak yapmaları gerekmektedir. Bütçeleme ve Muhasebeleştirme İşlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre yürütülecektir.

Bu raporda yer alan **tarifeler nedeniyle elde edilen gelirler; sadece katı atık toplanması ve bertarafında kullanılması yasal zorunluluktur.** Bu nedenle Gelecek yılın Evsel Katı Atık Tarifesine konu giderler ve giderleştirme belgelerinin örnekleri ayrı bir dosyada izlenir.

7.VATANDAŞIN BİLGİLENDİRİLMESİ

Rapor Belediyenin İnternet sitesinde ve yerel gazetelerde yayınlanacaktır. Raporun yayınlandığı tarihten itibaren 1 ay süreyle halkın ve ilgili kuruluşların görüş ve önerilerinin alınmasını sağlamak amacıyla internet sitesinde bir menü oluşturulacak/tarife raporunda belirtilen mail adresine halkın ve ilgili kuruluşlarının görüşlerini iletmesi sağlanacaktır.

8.SONUÇ

Bu rapor 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesine ve 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 97.ve 103.maddelerine dayanılarak hazırlanan "***Atıksu Altyapı Ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmelik***" ve bu yönetmeliğe göre çıkarılan "*Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz*"da belirtilen ilke ve yöntemlere dayanılarak evsel katı atık tarifelerinin oluşturulması amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuzda belirtilen yöntemler kullanılarak evsel katı atık tarifesi uygulanabilir ve atık üretici için anlaşılabilir şekilde maliyetler yansıtılmıştır.

8.1.Konutlar İçin Evsel Katı Atık Miktarına Göre Tarife Tutarı

Konutlardan çıkan evsel katı atık miktarına göre hesaplama:

89.880,46 ton/yıl / 225.507 konut(su abone sayısı)= 0,399 ton/yıl-konut olarak hesaplanmıştır.
Ton başına katı atık toplam maliyeti 1406,97 TL olduğuna göre;
Ortalama Maliyet: 0,399 ton/yıl-konut x 1406,97 TL/ton
: 560,78 TL/yıl-konut
Aylık Ortalama Maliyet: 560,78 TL/yıl-konut /12 ay

Aylık Ortalama Maliyet: 46,73 TL /ay-konut

Su aboneliği bulunmayan ve evsel katı atık ücreti tahsil edilemeyen konutların tespit edilmesi durumunda, ödemesi yapılmayan aylar için tarife aylık **46,73** TL/ay-konut üzerinden hesaplanarak tahsil edilecektir.

Konut dışından çıkan evsel katı atık miktarına göre hesaplama:

109.853,90 ton/yıl / 7.835 konut dışı (su abone sayısı)= 14,02 ton/yıl-konut dışı olarak hesaplanmıştır.
Ton başına katı atık toplam maliyeti 1406,97 TL olduğuna göre;
Ortalama Maliyet: 14,02 ton/yıl-konut dışı x 1406,97 TL/ton
: 19.727,01 TL/yıl-konut dışı
Aylık Ortalama Maliyet: 19.727,01 TL/yıl-konut dışı /12 ay

Aylık Ortalama Maliyet: 1.643,92 TL /ay-konut dışı

Su aboneliği bulunmayan ve evsel katı atık ücreti tahsil edilemeyen konut dışı yerlerin tespit edilmesi durumunda, ödemesi yapılmayan aylar için tarife aylık **1.643,92** TL/ay-konut dışı üzerinden hesaplanarak tahsil edilecektir.

8.2. Alternatif Hesaplama

1- Konutlarda Tüketilen Su Miktarına Göre Hesaplama (m^3 Hesabı):

ÇTV ve Temizlik İşleri Müdürlüğü verileri oranına göre; net toplam sistem maliyetinin yaklaşık (**281.020.650,12 TL**) %45'i (**126.459.292,6 TL**) konutlardan kaynaklanmaktadır. 2024 yılı Mamak İlçesi konut kaynaklı su tüketim miktarı 2.323.402,67 m^3'tür.

Konutlardan su faturası ile tahsil edilmesi beklenen evsel katı atık tarifesi :
126.459.292,6 TL /yıl /2.323.402,67 m^3/yıl =**54,42 TL/m^3** tür.

2- Konut Dışı Tüketilen Su Miktarına Göre Tarife Tutarı:

İşyerleri evsel katı atıkların % 55'ini üretmektedir. Bu nedenle net sistem maliyetinin (**281.020.650,12 TL**) %55'i (**154.561.357,6 TL**) işyerlerinden kaynaklanmaktadır. 2024 yılı Mamak İlçesi konut dışı kaynaklı su tüketim miktarı 139.548,33 m^3'tür.

Konut dışı alanlarda m^3 başına alınacak evsel katı atık tarifesi :
154.561.357,6 TL/yıl /139.548,33 m^3/yıl = **1.107,58 TL/m^3**tür.